МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН
Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Верхнекаранайская СОШ»

Россия, Республика Дагестан, 368212 Буйнакский район, сел.В-Каранай vkaranaj_school@mail.ru

Рассмотрено	**Согласовано**	**Утверждаю**
Протокол заседания РМО учителей родного языка и литературы от «___»_________20 ___ года № _____ ______________________________ Подпись руководителя РМО	Заместитель директора по УВР _____________________ подпись от «05» 09 2024 года	решением педагогического совета Протокол №____ от «05» 09 2024 года Директор школы и.о. дир-ра

Рабочая программа по родной литературе

Уровень образования – 9 класс
Программа составлена по обновленному ФГОС и ФООП на 2024 – 2025 учебный год

Количество часов в году – 17
Программу составила Абдурахманова С.М.

Составлена на основе программы
по аварской и дагестанской литературе для 5 – 11 классов.
Издательство НИИ педагогики имени А.А.Тахо-Годи.
Махачкала 2017 г.

Авар адабият 9 класс

№ п/п	Дарсил тема	Саг1тазул къадар	Дарсил тайпа	Дарсил мурад	Рокъобе х1алт1и	Программаялъул аб къо-моц1	Х1ужжаялъулаб къо-моц1
1	Расул Х1амзатовасул г1умру ва адабият х1аракат	1	Г1амлъия-лъул	1. Шаг1ирасул х1акъ. баянал рак1алде щвезари; 2. Расул Х1амзатов-г1акълуялъул ва г1акъиллъиялъул г1аламат бихьизаби; 3. Р. Х1.-Дагъистаналъул ч1ух1и вук1ин лъазе	Расул Х1амзатова-сул г1умру ва хъвадару-хъанлъи		
2	Дир рак1 муг1рузда буго	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Поэмаялда жанир шаг1ирас жиндирго х1акъалъулъ хасиятал загьир гьарун ругеб куц бихьизаби; 2. Нилъерго муг1рузде ва т1абиг1аталде рокьи ц1ик1к1инаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум. 3-11		
3	Дир Дагъистан. Мац1	1	Ц1ияб дарс малъи	1. «Дир Дагъистан»- инсанасул ва дунялалъул х1акъалъулъ пикрабазул т1ехь бук1ин бици; 2. Нилъер мац1 ц1унизе кколеблъи бич1ч1изаи	Гьум. 23-35		
4	Эбелалде Авар мац1	1	Комбин.	1. Лъималазде эбелалъул рокьул к1одолъи ва гъварилъи, гьезул ургъалида ва рух1алида г1умру унел улбузда цере лъимал кидаго налъулаллъун хут1и бихьизаби; 2. Эбелалъул сипаталда ва ц1аралда цебе шаг1ирасул недегьлъи ва рек1ел т1еренлъи бихьизаби; 3. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум. 49-50		
5	Г1абдулмажид Хачалов. Хваразул ц1аралдасан	1	Ц1ияб дарс бици	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ гара-ч1вари; 2. «Бах1арчиги х1алихьатги цого хабалалъ лъола, халкъалъин абуни, цоясе бет1ер къулула, цоясе наг1ана кьола» абураб халкъияб абиялъе баян кьезе; 3. Ц1алул бажари борхизаби	Гьум. 54-57		
6	Х1ажи Гъазимирзаев. Васасде	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Шаг1ирасе умумузул г1амал-хасият, хирияб ракь, маг1арул халкъалъул хиралъи бихьизабизе 2. Ц1алдохъабазда адаб-х1урматалъул к1одолъиялъул ва гьелъул гьунаралъул к1одолъи бич1ч1и; 3. Ц1алдохъабазул бажари борхизаби	Гьум. 109-110 Рек1ехъе лъазабизе		
7	Машидат	1	Ц1ияб	1. Шаг1иралъул г1умру ва	Гьум. 112-		

	Гъайирбекова. Эбелалъул рак1		дарс малъи	адабияб х1арактчилъиялъул бицине; 2. Ц1алдохъабазул эбелалде дагъабги адаб-х1урмат ц1ик1к1ине гъаби; 3. Ц1алдохъабазул бажари борхизаби	113 Рек1ехъе лъазабизе		
8	Фазу Г1алиева. Кини	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Фазул г1умру ва адабияб х1аракат. 2. Советиял г1адамаз рагъулъ бихьизабураб бах1арчилъиялъул бици; 3. Ц1алул бажари борхизаби	Гъум. 116-119		
9	Кини	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Аслиял героязе къимат кьей; 2. Маг1арул ч1ужуг1аданалъул г1акъиллъи, сабруялъул к1одолъи бихьизаби. 3. Васасде ва йик1инесей нусалде Халунил бугеб бербалагьи бихьизаби	Гъум. 120-125		
10	Г1умар-Х1ажи Шахтаманов. Къаралазул г1ор Рач1а гьудулзаби.	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Шаг1ирасул лирикаялъул х1акъалъулъ баян кьей 2. Т1абиг1аталде шаг1ирасул бугеб рокьи бихьизаби	Гъум. 187-188 Рек1ехъе лъазабизе		
11	Г1арип Расулов. Хазина	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Г1арип Расуловасул г1умру ва адабияб х1аракат; 2. Хабар ц1али; 3. Аслиял героязул бици	Гъум. 191-195		
12	Хазина	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Хабар ц1али; 2. Ц1алул бажари борхизаби; 3. Жиндирго х1алт1удехун рокьи бижизаби	Гъум. 195-202		
13	Мух1амад Ах1мадов. Дие бокьун	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Шаг1ирасул г1умруялъул х1акъалъулъ баян кьезе; 2. Ват1ан, г1умру, г1адамал, жакъасеб къоялъул рохелги, миллияб тарихги-аслияб тема бук1ин лъай	Гъум. 244 Рек1ехъе лъазабизе		
14	Хизгил Авшалумов. Дир мадугьал-дир тушман	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Хъвадарухъанасул г1умру ва адабияб х1аракатчилъиялъул баян кьей; 2. Аслиял героязул бици; 3.Ц1алул бажари борхизаби	Гъум. 247-250		
15	Ах1мадхан Абу-Бакар. Даргиязул ясал	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Хъвадарухъанасул г1умруялъул х1акъалъулъ баянал. 2. 1-себ бет1ер ц1али	Гъум. 271-274		
16	Даргиязул ясал	1		1. 2 бет1ер ц1али; 2. Разбор гьаби	Гъум. 274-281		
17	Ибрагьим Х1усейнов. Имам Шамилги ягьудияв Юсупги	1	Ц1ияб дарс малъи	1. Г1умруялъул х1акъалъулъ баянал кьезе; 2. Имам Шамилил х1акъалъулъ баян кьезе; 3. Кеч1 ц1али	Гъум. 296-299		

18	Х1асил гьабиялъул дарс	1	Х1асил гьаби	1. Ц1алдохъабазул к1алзул калам цебет1езаби; 2. Малъаралъул х1асил гьаби			

Лъаялъул ва бажариялъул рахъалъ IX классалъул ц1алдохъабазда церелъолел аслиял т1алабал

Ц1алдохъабазда лъазе ккола:

- эркенлъиялъе г1оло гьабураб маг1арулазул къеркьеялъулги ада- бияталъулги хурхен ч1езабизе;
- лъазарурал асаразда жаниб тарихиял хаслъаби ратизе;
- лъазарурал асаразул композиция, сюжет ва сипатал г1уц1араб тартиб;
- лъазарурал асаразул аслиял багъадуразул г1амал-хасияталъул г1аммаб к1варалъул бицине;
- лъазарурал асаразул жанралъулал хаслъаби ратизе;
- критикиял макъалабазда лъазарурал асаразе къимат кьезе;
- программаялда рек1ехъе лъазаризе рихьизарурал текстал рек1ехъе лъазе;

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола:

- хъвадарухъанас раг1удалъун г1уц1арал художествиял сипатал цереч1езаризе;
- асаралъ рорхулел аслиял суалал ратизе;
- лъазабулеб асаралда жаниб, багъадуразул сипатазул ва сипатияб каламалъул к1вар рагьизе;
- художествиял асарал пасих1го ц1ализе;
- бицунебги хъвалебги жиндирго к1алъаялъул план г1уц1изе;
- хъвадарухъанас раг1удалъун г1уц1арал художествиял сипат-сура- тал цереч1езаризе;

I

- идеябгун-художествияб хаслъиги х1исабалде босун, асаралъул тайпа ч!езабизе. (эпосиябищ, лирикайищ, драмайищ гьеб кколебали);
- асаралъ рорхулел аслиял суалал ратизе;

-малъараб асаралда жаниб сюжеталъул, г1уц1иялъул, героязул об- разазул ва сипатияб каламалъул идеябигун художествияб к1вар рагьизе;

- асаралъул идеяб маг1на рагьизе героясул бугеб к1вар ва авторас гьесие кьолеб къимат батизе;
- асаралъул ва гьелъул героязул х1акъалъулъ лъугьараб жиндирго) пикру кьуч1аблъун гьабизе;
- художествйял, общественниябгун-политикиял, гьединго литера- турияб критикаялъулал текстал бит1ун, дурун, раг1ун ц1ализе;
- художествиял асарал пасих1го ц1ализе;
- бицунебги хъвалебги жиндирго к1алъаялъул план г1уц1изе;
- зах1маталъул темаялда творческиял сочинениял хъвазе (жидерго х1алт1ул х1албихьиялъул кьуч1алда ва малъарал асаразда т1асан);
- общественниябгун-политикияб ва литературияб критикаялъулал макъалабазул къокъаб х1асил хъвазе, гьезие план г1уц1изе;
- цо литературияб асаралда т1асан доклад яги къокъаб к1алъай х1адуризе;